



Rapport

Datum: 8 maart 2005

Rapportnummer: 2005/068

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het regionale politiekorps Groningen tijdens zijn insluiting op 6 en 7 mei 2003 onvoldoende rekening heeft gehouden met het feit dat hij diabetespatiënt is, waardoor zijn gezondheid ernstig in gevaar is gebracht. In dit verband klaagt hij er met name over dat de politie:

hem geen avondmaaltijd heeft verstrekt en hem bovendien pas na bezoek van de arts de beschikking over zijn insuline heeft gegeven;

pas na geruime tijd een arts heeft gewaarschuwd, toen hij in de ochtend van 7 mei 2003 uitdrukkelijk om hulp vroeg.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker werd verdacht van verzekeringsfraude. In verband daarmee beval de officier van justitie te Groningen de aanhouding van verzoeker. Het regionale politiekorps Groningen nodigde verzoeker uit om op 6 mei 2003 naar het politiebureau te Veendam te komen, waarbij hem werd meegedeeld dat hij dan zou worden aangehouden en ingesloten. Verzoeker voldeed aan dit verzoek en deelde bij zijn aanhouding mee dat hij aan diabetes leed en op gezette tijden voedsel en medicatie tot zich moest nemen. Aan het einde van de dag is verzoeker omstreeks 18.00 uur overgebracht naar het arrestantencomplex op het politiebureau in Groningen, alwaar hij om 18:41 uur werd ingesloten. Diezelfde avond is hij door een GGD-arts bezocht. De volgende morgen is hij op zijn verzoek wederom door een GGD-arts bezocht. In de loop van de ochtend van 7 mei 2003 is verzoeker weer overgebracht naar het politiebureau in Veendam. Om 14:45 uur werd hij in vrijheid gesteld.

2. Op 27 augustus 2003 diende verzoekers advocaat een klacht in over de behandeling van verzoeker tijdens diens insluiting. Hij vond dat de politie onvoldoende rekening had gehouden met het feit dat verzoeker diabetespatiënt is.

3. De korpsbeheerder deed op 24 november 2003 de klacht af. Onder verwijzing naar het advies van de klachtencommissie verklaarde hij de klacht ongegrond.

I. Ten aanzien van het verstrekken van voedsel en insuline

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de politie hem geen avondmaaltijd heeft verstrekt en hem bovendien pas na bezoek van de arts op 6 mei 2003 de beschikking over

zijn insuline heeft gegeven.

2. In de brieven die door verzoeker(s advocaat) naar de politie en de Nationale ombudsman zijn gestuurd wordt de gang van zaken op 6 mei 2003 als volgt geschetst. Verzoeker deelde direct na zijn aanhouding mee dat hij in verband met zijn diabetes vier keer per dag een injectie moest hebben en dat hij op vaste tijdstippen moest eten en drinken. Avondeten moest hij tussen 17.00 uur en 17.30 uur nuttigen. Ook deelde hij mee af en toe een tussendoortje nodig te hebben. Tot aan het avondeten heeft verzoeker telkens gelegenheid gehad het door hem meegebrachte voedsel te nuttigen en medicatie tot zich te nemen. Op een gegeven moment maakte verzoeker bezwaar tegen voortzetting van het verhoor. Dit is toen stopgezet en hij werd vervolgens overgebracht naar het politiebureau te Groningen. Na aankomst aldaar is verzoeker gefouilleerd en werden al zijn bezittingen, waaronder zijn insuline, ingenomen. Hij heeft toen uitdrukkelijk om een avondmaaltijd en insuline gevraagd, maar dit werd hem, ondanks herhaald verzoek geweigerd. Hem werd meegedeeld dat de warme maaltijden op waren en dat men het in Veendam maar beter had moeten regelen. Voor de insuline moest hij op de arts wachten. Men mocht namelijk niet op eigen houtje insuline verstrekken. De arts kwam pas omstreeks 22:30 uur. Hij had 's avonds geen medicijnen meer gekregen.

3.1. Het rapport van de politieambtenaren V. en N. uit Veendam van 18 oktober 2003 houdt, voor zover hier van belang, het volgende in. Bij de uitnodiging aan verzoeker om op het politiebureau te komen was hem aangeraden de nodige voorzieningen te treffen en rekening te houden met het verblijf in een politiebureau. Bij zijn aanhouding deelde verzoeker mee dat hij aan diabetes leed en op gezette tijden voeding en medicatie moest hebben. Hij had voedsel en medicatie bij zich. Tijdens het verhoor heeft verzoeker gelegenheid gekregen om te eten, te drinken en medicatie te gebruiken, telkens wanneer hij dit nodig vond. Bij de overdracht van verzoeker naar het cellencomplex te Groningen hebben V. en N. de arrestantenbewaarders aldaar op de hoogte gebracht van verzoekers gesteldheid. Verzoeker was op dat moment lichamelijk in goeden doen.

3.2. Desgevraagd gaf V. tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman te kennen dat er op het politiebureau in Veendam geen faciliteiten zijn voor het verstrekken van warme maaltijden. Voor zover hij zich herinnerde had verzoeker er geen bezwaar tegen dat het verhoor werd afgemaakt en dat hij later in Groningen alsnog warm eten zou krijgen. Men had geen arts geraadpleegd. Dat doet men bij diabetespatiënten alleen als iemand bijvoorbeeld zegt zich niet goed te voelen.

4.1. In het rapport van 11 oktober 2003 respectievelijk de mutatie van 12 oktober 2003 van arrestantenverzorgers T. en W. is onder meer het volgende gerelateerd. Verzoeker was bij zijn insluiting zeer verbolgen over de gang van zaken in Veendam. Hij zou geen gelegenheid hebben gehad iets te eten, waardoor zijn bloedsuiker in de war zou raken. Op de cellengang weigerde hij zijn insuline te spuiten, omdat de boel toch al ontregeld was. W. deelde hem meermalen mee dat hij zijn voedsel en medicatie wel in Groningen zou krijgen,

maar dit weigerde verzoeker. W. nam verzoeker op zeker moment mee naar het rookkamertje en gaf hem daar zijn insulinespuiten, maar verzoeker weigerde zijn injecties te nemen. Toen T. hem naar zijn cel bracht, probeerde zij hem nogmaals over te halen, maar dit lukte niet. Nadat verzoeker te kennen had gegeven thuis altijd vla te nemen voor tussendoor voor de nacht, haalde T. een pak vla voor hem in een winkel. Verzoeker had tevens snoep in zijn cel. De GGD arts was gewaarschuwd en kwam om 20.47 uur bij verzoeker. Verzoeker heeft vervolgens nog de door de arts voorgeschreven medicatie gekregen.

4.2. Desgevraagd deelden T. en W. schriftelijk nog mee dat de GGD-arts direct na insluiting was gewaarschuwd, omdat verzoeker medicatie gebruikte.

4.3. Tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde T. telefonisch nog het volgende. In het cellencomplex te Groningen worden voor arrestanten diepvriesmaaltijden in een heteluchtoven opgewarmd. Als na etenstijd nog een arrestant wordt binnengebracht kan er altijd apart nog een maaltijd in de magnetron worden opgewarmd. Zij herinnerde zich niet meer of aan verzoeker een warme maaltijd was aangeboden. Wel wist zij nog dat verzoeker obstinaat was, omdat hij in Veendam niets zou hebben gekregen. Als een diabetespatiënt binnenkomt bij het cellencomplex, neemt men contact op met de GGD. Spuiten en insuline mag men na dat overleg bij zich op de cel houden.

5.1. Blijkens het fouilleringsformulier zijn bij diens insluiting diverse spullen van verzoeker ingenomen. Op dit formulier wordt niet gerept van inname van insuline.

5.2. Blijkens het arrestantenlogboek is verzoeker op 6 mei 2003 om 20:47 uur bezocht door een arts en heeft hij om 22:00 uur voorgeschreven medicatie ontvangen; de insuline bevond zich volgens het logboek op verzoekers cel.

Het arrestantenlogboek vermeldt niets over telefonisch overleg met de GGD-arts op gemelde datum.

Beoordeling

6. Het vereiste van correcte bejegening houdt in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit brengt mee dat de politie de omstandigheden moet creëren waarin de gezondheid en het welbevinden van ingeslotenen op het vlak van medische zorg zijn geregeld.

In dit verband bepaalt artikel 32, eerste lid Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (hierna: de Ambtsinstructie), dat in het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, de betrokken ambtenaar met de arts

overlegt (zie Achtergrond).

7. Vast staat dat verzoeker in Veendam kon beschikken over zijn insuline en dat hij geen warme maaltijd heeft gekregen; men heeft daar geen faciliteiten voor het verstrekken van warme maaltijden. Eveneens staat vast dat verzoeker pas omstreeks 18:00 uur naar Groningen is vervoerd, dat wil zeggen omstreeks de tijd waarop aldaar ingeslotenen normaliter een warme maaltijd krijgen aangeboden. Dit zou op zichzelf geen probleem zijn geweest, indien overleg was gepleegd met verzoeker. Volgens de verklaring van politieambtenaar V. had verzoeker er geen bezwaar tegen dat het verhoor eerst werd afgemaakt en dat hij later in Groningen alsnog warm eten zou krijgen. Verzoeker stelt echter dat hij wél bezwaar had gemaakt, waarna het verhoor was stopgezet en hij was overgebracht naar Groningen. De stellingen van verzoeker en die van V. staan tegenover elkaar. Nu niet is gebleken van omstandigheden op grond waarvan aan de ene verklaring meer waarde zou moeten worden gehecht dan aan de andere, zal de Nationale ombudsman zich onthouden van een oordeel over dit klachtonderdeel.

8. Voor wat betreft het verblijf in Groningen lopen de standpunten van verzoekers en de politieambtenaren zowel ten aanzien van het verstrekken van een maaltijd als ten aanzien van zijn mogelijkheden om insuline te spuiten eveneens uiteen. Volgens de politie is verzoeker wél eten aangeboden en had hij van meet af aan de beschikking over zijn insuline (spuit). Dit laatste strookt in ieder geval met de gegevens op het innameformulier, waarop niet staat vermeld dat insuline is ingenomen. Verzoeker stelt echter pertinent dat hem geen warm eten is gegeven en dat hij pas later in de avond de insuline op cel kreeg. Volgens T. geeft men slechts insuline na (telefonisch) overleg met een arts. Uit het arrestantenlogboek blijkt echter niet van enig overleg met een arts.

Al met al kan onvoldoende worden vastgesteld wat zich op het cellencomplex in Groningen heeft afgespeeld met betrekking tot de maaltijdverstrekking aan verzoeker en het tijdstip waarop verzoeker over zijn insuline kon beschikken. De Nationale ombudsman onthoudt zich derhalve ook voor wat betreft dit klachtonderdeel van een oordeel.

9. Ten overvloede merkt de Nationale ombudsman het volgende op. Desgevraagd is gemeld dat de politie niet uit zichzelf contact opneemt met een arts als een diabetespatiënt die insuline of andere medicatie bij zich heeft, voor verhoor wordt ingesloten op het politiebureau. In casu is dat ook niet gebeurd door de politieambtenaren uit Veendam. Echter, volgens de definitie van artikel 1 van de Ambtsinstructie (zie Achtergrond) was verzoeker ook tijdens zijn verblijf op het politiebureau te Veendam een "ingeslotene". Gelet hierop en op artikel 32 van de Ambtsinstructie, had de politie te Veendam in ieder geval (telefonisch) een arts moeten raadplegen. Door dit niet te doen heeft de politie niet in overeenstemming met het vereiste van correcte bejegening gehandeld.

II. Ten aanzien van het inroepen van medische hulp

Bevindingen

1. Verzoeker vindt verder dat de politie op 7 mei 2003 te lang gewacht heeft met het inroepen van medische hulp. Hij stelt hiertoe het volgende. Door de onthouding van voedsel en insuline was verzoekers glucosepeil totaal ontregeld geraakt, wat onder meer bleek uit het feit dat hij erge dorst had en dit ook kenbaar had gemaakt. Ondanks zijn nadrukkelijke wens is er in eerste instantie niets voor hem gedaan. Pas later op de ochtend is er een GGD-arts gekomen.

2. Het rapport van arrestantenbewaarder H. van 18 oktober 2003 houdt, voor zover hier van belang, het volgende in. Op 7 mei 2003 had hij ochtenddienst. Bij de overdracht was hem verteld dat verzoeker diabetespatiënt is. Om 8.00 uur bracht H. aan verzoeker het op het desbetreffende formulier aangegeven medicijn. H. veronderstelde eerst dat verzoeker maar één tablet moest hebben, waarna verzoeker hem meedeelde dat dit er drie moesten zijn. Toen H. hem ongeveer vijf minuten later de overige tabletten bracht, weigerde verzoeker deze medicatie in te nemen, waarbij hij aangaf dat men niet goed met zijn gezondheid omging. Om 9.40 uur gaf verzoeker te kennen dat het niet goed met hem ging. H. constateerde dat hij er slechter dan eerst uitzag en stelde de GGD-arts om 9:50 uur in kennis van een en ander. Deze besloot onmiddellijk te komen. Hij arriveerde binnen een half uur. De arts liet een ambulance komen, omdat het wel eens voorkomt dat het meetapparaat van een patiënt (dat verzoeker op zijn cel had) defect kan zijn. Ook pleegde de arts overleg met een ziekenhuis. De arts en ambulancebroeders stelden, aldus het verslag, vast dat verzoeker niet in zijn toenmalige toestand zou zijn gekomen als hij gewoon zijn medicatie had ingenomen en gewoon zijn insuline had gespoten. Verzoeker nam vervolgens zijn medicatie in. Na meting deelde men aan H. mee dat het weer beter met verzoeker zou gaan. Verzoeker werd op het bureau gelaten en is later in de ochtend opgehaald door de politie uit Veendam. Blijkens de arrestantenregistratie is op het aangegeven tijdstip telefonisch contact opgenomen met de GGD-arts, die om 10:23 uur arriveerde.

3. Het medische dossier van verzoeker houdt in dat hij op 7 mei 2003 aan de GGD-arts te kennen gaf dat hij die ochtend wél, en zelfs iets meer dan gebruikelijk, had gespoten, waarna de suikerspiegel op verzoekers apparaatje niet te meten was ("HI"). In het dossier wordt als mogelijke oorzaak van het hoge glucosepeil in verzoekers bloed genoemd dat verzoeker niet heeft gespoten. De arts besloot verzoeker onder toezicht insuline te laten spuiten, waarna verzoekers glucosespiegel vrij snel daalde.

Beoordeling

4. Ook dit klachtonderdeel dient te worden beoordeeld aan de hand van het hiervoor onder 1.5. weergegeven vereiste van correcte bejegening.

5. Verzoeker heeft niet gesteld, noch is overigens gebleken, dat hij op enig moment vóór 9.40 uur al had aangegeven zich niet goed te voelen. Wel staat vast dat hij om 8:00 uur zijn ontbijt heeft ontvangen. Hij was toen kennelijk voldoende in staat om de hoeveelheid tabletten die hij nodig had precies aan te geven. Ook kon hij op dat moment zijn ongenoegen uiten over de volgens hem slechte verzorging. Een en ander wees niet op directe behoefte aan medische bijstand. Nu ook overigens niet is gebleken van enige omstandigheid die op evidente gezondheidsproblemen van verzoeker wees en er bovendien zodra verzoeker duidelijk maakte dat het niet goed met hem ging actie is ondernomen, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie op dit punt in overeenstemming met het vereiste van correcte bejegening heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Groningen, is niet gegrond ten aanzien van:

- het invoeren van medische bijstand op 7 mei 2003.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel ten aanzien van:

- het verstrekken van voedsel en insuline op 6 mei 2003.

Onderzoek

Op 11 februari 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Oude Pekela, ingediend door de heer mr. L.S. Slinkman, advocaat te Roden, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Groningen.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Groningen (de burgemeester van Groningen), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de korpsbeheerder en de betrokken ambtenaren een aantal specifieke vragen gesteld.

Een tweetal betrokken ambtenaren en een betrokken GGD-arts te Groningen zijn gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder en één betrokken ambtenaar deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Een drietal betrokken ambtenaren gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 9 februari 2004, met bijlagen over de interne klachtprocedure bij het regionale politiekorps Groningen.

Standpunt van de korpsbeheerder van 4 mei 2004, met bijlagen, waaronder afschriften van op deze zaak betrekking hebbende rapportages, mutatierapporten en gegevens uit het arrestantenlogboek.

De antwoorden van twee betrokken ambtenaren op de hun gestelde vraag.

Reactie van verzoeker van 7 juli 2004.

Verklaringen van politieambtenaren T. en V., afgelegd tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman.

Verzoekers reactie van 15 november 2004 op deze verklaringen.

Het medische (GGD-)dossier van verzoeker.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 1, vierde lid:

"In dit besluit wordt onder ingeslotene verstaan degene die rechtens van zijn vrijheid is beroofd. (...)"

Artikel 32, eerste en tweede lid:

"1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts. De ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt.

2. In het geval de ingeslotene vraagt om medische bijstand van zijn eigen arts, stelt de ambtenaar die arts daarvan op de hoogte."